Lietas Nr. A420510611
Lietas arhīva Nr. AA43-0777-14/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2014.gada 14.augustā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente L.Vīnkalna, tiesneses A.Kovaļevska un K.Krastiņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Valsts zemes dienesta ģenerāldirektores 2011.gada 5.aprīļa lēmuma Nr.2-15/341-k atcelšanu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 20.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD vai atbildētājs) Zemgales reģionālās nodaļas Zemes robežu strīdu komisijas (turpmāk – Komisija) 2010.gada 1.novembra lēmumu Nr.20-04-Z/6 (turpmāk – Sākotnējais lēmums):

1) noraidīti /pers. B/ (turpmāk – pieteicēja) iebildumi pret VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" mērnieces /pers. C/ 2010.gada 23.augusta atjaunoto robežu punktu Nr.8[1] īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienībai (kadastra apzīmējums /numurs A/);

2) noteikts VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" turpināt īpašuma /Nosaukums B/ zemes vienības (kadastra apzīmējums /numurs B/) zemes kadastrālo uzmērīšanu, vadoties pēc 2010.gada 23.augustā atjaunotā robežpunkta Nr.8[1].

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[2] Ar VZD ģenerāldirektores 2011.gada 5.aprīļa lēmumu Nr.2-15/341-k (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atcelts un uzlikts pienākums VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" nodrošināt robežzīmes Nr.8 atjaunošanu atbilstoši īpašuma /Nosaukums C/ zemes vienības (kadastra apzīmējums /numurs C/) zemes robežu plānam. Noteikts, ka kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildītajam jāveic atkārtotu robežzīmes Nr.8 atjaunošanu apvidū un saimniecības /Nosaukums B/ robežu uzmērīšanu atbilstoši saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plāniem. Lēmums pamatots šādi.

[2.1] Saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plānos attēlotās zemes vienības robežas strīdus posmā sakrīt ar tām robežām, kas ir attēlotas atbilstoši Jumurdas pagasta zemes komisijas lēmumam par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu un piešķiršanu īpašumā par samaksu attiecīgajam īpašumam izgatavotajam grafiskajam pielikumam.

[2.2] Saimniecības /Nosaukums B/ zemes vienības grafiskais materiāls, kurā attēlotas zemes vienības projektētās robežas, sakrīt ar saimniecības /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plānos attēlotajām robežām.

Savukārt VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" 2010.gada 22.jūnijā izgatavotajā saimniecības /Nosaukums B/ zemes robežu, situācijas un apgrūtinājumu plānā attēlotās saimniecības /Nosaukums B/ robežas neatbilst zemes robežu skicei, jo saimniecības /Nosaukums B/ zemes vienība attēlota mazāka, nepiekļaujoties īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plānā attēlotajām robežām.

[2.3] Robežzīme Nr.8 nav apvidū atjaunota atbilstoši saimniecību /Nosaukums C/ un /Nosaukums A/ zemes robežu plāniem, jo robežmalu (1-10; 10-9; 9-8) atliktie attālumi apvidū ir nosprausti neatbilstoši īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plānam. Robežpunkts Nr.8 ir atjaunots 312,02 m attālumā no robežpunkta Nr.9, savukārt robežpunkts Nr.9 apvidū nav atjaunots atbilstoši saimniecības /Nosaukums C/ zemes robežu plānam, jo robežzīme Nr.9 apvidū ir ierīkota par 7 m tālāk, nekā to paredz īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plāns.

[2.4] Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.182 „Noteikumi par nekustamā īpašuma objekta noteikšanu" (turpmāk – Noteikumi Nr.182) 82. un 83.punktu robežzīmes atjaunošanā ir jāizmanto attiecīgo zemes robežu plānu kopā ar zemes robežu noteikšanas aktu. Robežzīmju atjaunošanā nav piemērojama šo noteikumu 124.punktā noteiktā zemes vienības robežpunktu savstarpējās stāvokļa atšķirība, jo tā ir vērtējama, veicot robežu apsekošanu un izpildot instrumentālo uzmērīšanu.

[2.5] Komisija nevar veikt robežu izmaiņas zemes vienībām, uz kurām īpašuma tiesības ir ierakstītas zemesgrāmatā. Atbildētājs nav kompetents izmainīt saimniecības /Nosaukums A/ robežu starp robežpunktiem Nr.11 un Nr.12.

[2.6] Saimniecības /Nosaukums C/ zemes robežu plānā ir nolasāmi robežmalu garumi, atbilstoši kuriem apvidū ir jāveic robežu nospraušana gadījumā, ja apvidū 2001.gada 10.decembrī robežu ieradīšanas laikā ierīkotās robežzīmes nav saglabājušās. Ja apvidū netiek uzturētas zemes robežas un dabīgās robežas, pa kurām ir bijušas noteiktas robežas, un tās laika gaitā apvidū mainās vai izzūd, saskaņā ar Noteikumu Nr.182 81.punktu jāveic robežu atjaunošana un atbilstoši zemes robežu plānam jāierīko mākslīgas robežzīmes, kas apvidū iezīmē zemes vienību pirmreizēji noteiktās robežas.

[2.7] Pieteicēja nevis vēlas apvidū nodrošināt sava īpašuma robežas atbilstoši sava īpašuma zemes robežu plānam, bet mainīt robežas, iekļaujot papildu platību, kura piešķirta saimniecības /Nosaukums B/ zemes lietotājiem.

[3] 2011.gada 9.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums (ar papildinājumiem 2012.gada 25.oktobrī un 30.novembrī) par Lēmuma atcelšanu, kā arī saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ robežu plāna labošanu atbilstoši dabā esošajai situācijai.

Saimniecību /Nosaukums A/, /Nosaukums B/ un /Nosaukums C/ zemes robežu noteikšanas aktos un zemes robežu plānos kopējā robeža posmā no robežzīmes Nr.11 līdz Nr.12 noteikta un plānā attēlota pa servitūta ceļa vidu. Līdz ar to šajā posmā jālabo zemes robežu plāni atbilstoši iepriekš noteiktai robežai pa dabā esošo servitūta ceļu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 „Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.1019) 98.5.punktu primāri pret zemes robežu plānu ir apvidū atrasti neapstrīdami situācijas elementi un neapstrīdamas robežzīmes, kas norāda, ka zemes robežu plāns konkrētajā robežpunktā vai robežposmā ir kļūdains.

[4] Paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai atbildētājs norāda, ka pieteikumu neatzīst, balstoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

Papildus norāda, ka saimniecību /Nosaukums A/, /Nosaukums B/ un /Nosaukums C/ grafiskie pielikumi ir savstarpēji atbilstīgi. Saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ robežu plāni ir savstarpēji atbilstīgi, un zemes robežu plānā attēlotās robežas atbilst to grafiskajā pielikumā norādītajām robežām. Saimniecības /Nosaukums B/ grafiskajā pielikumā attēlotās robežas sakrīt ar saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plānos attēlotajām robežām.

Komisijai nebija pamata vērtēt saimniecības /Nosaukums B/ zemes robežu, situācijas un apgrūtinājuma plāna atbilstību saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plāniem, jo īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānā attēlotās robežas ir tieši saistītas ar zemes robežu noteikšanas un atjaunošanas darbībām, savukārt atjaunošana un līdz ar to arī noteikšana (jo noteikšana ir veikta pa atjaunotajām robežzīmēm) ir veikta neatbilstoši saimniecības /Nosaukums B/ grafiskajam pielikumam un saimniecību /Nosaukums C/ un /Nosaukums A/ zemes robežu plāniem.

Ievērojot to, ka robežzīme Nr.9 apvidū ierīkota 7 m tālāk uz ziemeļiem, nekā to paredz īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plāns, un Komisijai nav iesniegts zemes robežu apsekošanas akts, kas apliecina apvidū esošo robežzīmju Nr.9, Nr.10 un Nr.1 atbilstību saimniecības /Nosaukums C/ zemes robežu plānam, VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" iesniegtais robežu apsekošanas akts neatbilst Noteikumu Nr.182 70. un 77.punkta prasībām.

Risinot strīdu par robežām, jāvadās no faktiem, kas ļauj identificēt īpašuma apjomu un precīzu robežas atrašanās vietu brīdī, kad zemes vienības robežas noteiktas pirmreizēji un aprēķināta platība. Apvidū neesošu robežzīmju atjaunošanā mērnieks nevadās pēc zemes vienības robežu ierādīšanas aktā norādītā robežzīmju apraksta, bet no robežu noteikšanas aktā, abrisā, robežu plānā norādītajiem zemes robežu malu garumiem, iekšējiem leņķiem, atjaunojot robežzīmi atbilstoši zemes robežu plānam. Robežu apraksts nedrīkst nonākt pretrunā ar zemes robežu plānu, jo īpašuma platība un robežas precīzi noteiktas zemes robežu plānā, un robežas ir identificējamas tikai atbilstoši grafiskajam materiālam. Robeža no robežzīmes Nr.11 līdz robežzīmei Nr.12 iet pa robežu plānā iezīmētās līnijas konfigurāciju, savukārt norādei, ka tā iet pa servitūta ceļu, ir otršķirīga nozīme.

Robežzīmes atjaunošanas rezultātā netiek mainīta īpašuma platība, jo tās tiek atjaunotas atbilstoši zemes robežu plānam, atbilstoši kuram robežas tiek nostiprinātas zemesgrāmatā. Ja pieteicēja uzskata, ka servitūta ceļa līnija zemes robežu plānā ir iezīmēta neprecīzi un neatbilst dabā esošā servitūta ceļa līnijai, tad pieteicēja atstrīd zemes robežu plānu. Šāds strīds ir risināms vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 22.jūlija lēmumu lietā pieaicinātas trešās personas bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētāja pusē – īpašuma /Nosaukums B/ īpašnieki /pers. G/, /pers. H/ un /pers. I/, kā arī ar 2012.gada 29.oktobra lēmumu – īpašuma /Nosaukums C/ īpašniece /pers. J/.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 20.decembra spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots šādi.

[6.1] Lietā pastāv robežstrīds par robežzīmi Nr.8, kas ir kopēja robežu zīme zemes vienībām /Nosaukums A/, /Nosaukums B/ un /Nosaukums C/.

Saimniecībām /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ ir izgatavoti zemes robežu plāni, saskaņā ar kuriem īpašuma tiesības ir

nostiprinātas zemesgrāmatā.

Saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 62.panta 1.punktu, iesniedzot nostiprinājuma lūgumu, tostarp pievienojami noteiktā kārtībā izgatavoti un reģistrēti zemes robežu plāni ar oriģināliem reģistrācijas uzrakstiem, kā arī uzrādāmi tehniskās inventarizācijas dokumenti un iesniedzamas inventarizācijas lietu kopijas vai izraksti no inventarizācijas lietām, kurās dots ēku (būvju) raksturojums un novērtējums, atklājot zemesgrāmatā nodalījumu nekustamam īpašumam, kas agrāk nemaz nav bijis ierakstīts zemesgrāmatā vai kam nodalījumi iznīcināti vai gājuši zudumā.

Līdz ar to, ja starp pierobežniekiem pastāv strīds par to nekustamo īpašumu robežu plāniem, kuri ir ierakstīti zemesgrāmatā, un robežām, atbilstoši Civilprocesa likuma 1.pantam katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, viņiem ir tiesības prasības kārtībā celt īpašuma prasību un tādējādi izšķirt robežu strīdu. Līdz ar to, lai atrisinātu konkrēto robežstrīdu, pieteicējai ir jāvēršas vispārējās jurisdikcijas tiesā.

Savukārt tiesai administratīvā procesa kārtībā ir pakļauta tikai Lēmuma tiesiskuma pārbaude.

[6.2] Ar Lēmumu atcelts Sākotnējais lēmums un VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" uzlikts pienākums nodrošināt robežzīmes Nr.8 atjaunošanu atbilstoši saimniecības /Nosaukums C/ zemes robežu plānam.

Tādējādi tiesa vērtējusi, vai iestāde ir ievērojusi procesuālos un formālos priekšnoteikumus, tostarp, vai ir ievērota procedūra, vai iestāde ir rīkojusies atbilstoši normatīvo aktu prasībām, citstarp nodrošinot pienācīgu iespēju izteikt viedokli visām procesā iesaistītajām personām.

Atbildētajam saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlija noteikumiem Nr.522 „Zemes robežu strīdu komisijas darbības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.522) jāizvērtē, vai zemes robežu strīdā iesaistītajām uzmērītajām zemes vienībām, no kurām viena zemes vienība ir ierakstīta zemesgrāmatā, bet otra nav, zemes robežu plāni ir savstarpēji atbilstīgi, un vai zemes robežu plāns ir sagatavots atbilstoši lēmuma par zemes piešķiršanu grafiskajam pielikumam.

Saskaņā ar likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 15.panta trešo daļu zemes robežu strīdu starp personām par zemes vienībām, no kurām kaut viena ir ierakstīta zemesgrāmatā, izskata normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (šā panta piektā daļa). Lēmuma pieņemšanas procesu noteic Noteikumi Nr.522.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.522 3.2.punktu komisija izskata zemes vienības pirmreizējas noteikšanas procesā vai jau noteiktās zemes vienības kadastrālās uzmērīšanas procesā zemes reformas ietvaros radušos zemes robežu strīdus par robežzīmju (robežpunktu) izvietojuma apvidū atbilstību zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, ja strīds ir radies starp personām un vismaz viena no strīdā iesaistītajām zemes vienībām nav ierakstīta zemesgrāmatā.

No lietas materiāliem izriet un lietā nav strīda, ka, veicot saimniecības /Nosaukums B/ atkārtotu kadastrālo uzmērīšanu, pieteicēja jeb pierobežniece atteicās parakstīt zemes robežu atjaunošanas aktu, nepiekrītot robežu atjaunošanai pēc saimniecības /Nosaukums C/ robežu plāna.

Tādējādi Komisija, pamatojoties uz Noteikumu Nr.522 3.2.punktu, bija tiesīga izskatīt konkrēto robežstrīdu.

[6.3] Saskaņā ar Noteikumu Nr.182 82. un 83.punktu zemes vienībai, kurai atjauno iepriekš ar grafiskajām metodēm noteiktās apvidū neesošās robežzīmes, to atjaunošanai izmanto attiecīgo zemes robežu plānu kopā ar zemes robežu noteikšanas aktu. Lai atjaunotu zemes vienības robežzīmes, kā palīgmateriālu pēc izvērtēšanas izmanto robežojošo zemes vienību zemes robežu plānus un zemes robežu noteikšanas aktus, kā arī zemes robežu noteikšanas procesā sastādītos abrisus un fotoplānu.

Līdz ar to saskaņā ar Noteikumu Nr.522 21.punktu, izskatot pieteikumu, Komisija izvērtē, vai: lēmumu par zemes robežu strīdā iesaistīto zemes vienību piešķiršanu grafiskie pielikumi ir savstarpēji atbilstīgi; zemes robežu strīdā iesaistītajām uzmērītajām zemes vienībām, no kurām viena zemes vienība ir ierakstīta zemesgrāmatā, bet otra nav, zemes robežu plāni ir savstarpēji atbilstīgi; zemes robežu plāns ir sagatavots atbilstoši lēmuma par zemes piešķiršanu grafiskajam pielikumam; mērnieks zemes robežas apvidū ir atjaunojis atbilstoši zemes robežu plānam vai noteicis atbilstoši lēmuma par zemes piešķiršanu grafiskajam pielikumam.

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs ir izvērtējis un secinājis, ka saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plāni ir sagatavoti atbilstoši lēmuma par zemes piešķiršanu grafiskajam pielikumam, ka saimniecības /Nosaukums B/ grafiskais materiāls un tajā attēlotās robežas sakrīt ar saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plāniem, un ka saimniecību /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ zemes robežu plāni un grafiskie pielikumi ir savstarpēji atbilstīgi.

Vienlaikus atbildētājs ir atzinis, ka mērnieks zemes robežas zemes vienībai /Nosaukums B/ apvidū nav noteicis atbilstoši lēmuma par zemes piešķiršanu grafiskajam pielikumam, jo mērnieka izgatavotajā zemes robežu, situācijas un apgrūtinājumu plānā zemes vienība /Nosaukums B/ ir attēlota mazāka, nepiekļaujoties īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plānā attēlotajām robežām.

Citiem vārdiem, atbildētājs ir secinājis, ka zemes vienības /Nosaukums B/ zemes robežu noteikšanas procesā ir pieļauta kļūda, jo mērījumu rezultātā ir noteikts mazāks zemes gabala apmērs, nekā tas noteikts lēmumā par zemes piešķiršanu. Taču minētais iestādes konstatējums nekādā veidā neietekmē pieteicējas tiesības un tiesiskās intereses.

Tiesai nav pamata pārbaudīt pieteicējas īpašuma zemes robežu plāna atbilstību Madonas rajona Jumurdas pagasta zemes komisijas 1997.gada 5.marta lēmuma (sēdes protokols Nr.16.6§) grafiskajam pielikumam, jo minētais zemes robežu plāns saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 44.panta pirmās daļas „b" punktu ir reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – NĪVKIS), un uz tā pamata pieteicējai ir reģistrētas īpašumtiesības zemes robežu plānā norādītajā apmērā. Citiem vārdiem, ja nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā, tajā ir iesniegts arī aktuāls zemes robežu plāns, kas ir reģistrēts arī NĪVKIS.

Arī iestāde nav vērtējusi pieteicējas īpašuma zemes robežu plāna tiesiskumu. Vienlaikus atbildētājs ir pārbaudījis visu robežzīmei

Nr.8 kopīgo zemes vienību aktuālo ierīcības dokumentu savstarpējo atbilstību un tādējādi konstatējis kļūdaini mērnieces noteikto robežpunktu Nr.9 (kas nav atjaunots atbilstoši īpašuma /Nosaukums C/ plānam), kā rezultātā nepareizi atjaunota arī robežzīme Nr.8.

Tiesa norādījusi, ka, kaut arī robežzīme Nr.8 ir kopīga visiem trijiem pierobežniekiem, tā nav pieteicējai piederošā īpašuma /Nosaukums A/ robežzīme Nr.12, ne arī Nr.8. Tas ir krustpunkts, kurā saskaras visu trīs īpašumu robežas, un ar šādu numerāciju strīdus robežzīme ir noteikta zemes vienības /Nosaukums C/ zemes robežu noteikšanas aktā un zemes robežu plānā. Tādējādi minētā robežzīme nekādā veidā neietekmē pieteicējas ieskatā viņas īpašumam nepareizi noteiktās robežzīmes Nr.11 un Nr.12, kas nav izskatāmās lietas priekšmets.

[6.4] Saskaņā ar Noteikumu Nr.522 22.punktu, ja lēmuma pieņemšanai nepieciešams pārbaudīt zemes robežas, komisijas norīkots speciālists veic nepieciešamās darbības apvidū un par tām sastāda robežu pārbaudes aktu, kā arī uzmērīšanas abrisā norāda kontrolmērījumus. Komisija ar zemes robežu strīdā iesaistītajām personām vienojas (izmantojot telefonu vai elektroniskos saziņas līdzekļus) par zemes robežu pārbaudi un tās laiku. Ja ar zemes robežu strīdā iesaistīto personu šādi sazināties nav iespējams vai vienošanos nevar panākt, komisija desmit dienas iepriekš nosūta uzaicinājumu pa pastu.

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs ir pārbaudījis, vai Komisija ir ievērojusi šī punkta prasības, un pamatoti secinājis, ka robežu pārbaude veikta, piedaloties pieteicējai, viņas pārstāvim un saimniecības /Nosaukums B/ īpašnieka pārstāvim, kā arī pašvaldības pārstāvim. Tiesa atzinusi par pamatotu iestādes norādi, ka robežu pārbaudē nav nepieciešama sertificēta mērnieka vai licencēta mērniecības uzņēmuma pārstāvja klātbūtne, jo minētajā procesā jauni mērniecības darbi netiek veikti, bet gan tiek veikta zemes robežu pārbaude.

[6.5] Noteikumu Nr.522 25.punkts noteic komisijas rīcību, ja tiek konstatēts, ka mērnieks zemes robežas nav atjaunojis atbilstoši zemes robežu plānam vai nav tās noteicis atbilstoši lēmuma par zemes piešķiršanu grafiskajam pielikumam. Šādā gadījumā komisija mērniekam uzdod atkārtoti veikt darbus atbilstoši minētajiem dokumentiem.

Tā kā atbildētājs konstatēja, ka VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" nav atjaunojis robežzīmi Nr.8 atbilstoši saimniecības /Nosaukums C/ zemes robežu plānam, tas pamatoti ir uzdevis VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" nodrošināt strīdus robežzīmes atjaunošanu atbilstoši saimniecības /Nosaukums C/ zemes robežu plānam.

Tiesas ieskatā Lēmums, kaut arī attiecas uz pieteicēju, tiešā veidā pieteicējas intereses neietekmē, jo ar Lēmumu tieši mērniekam ir uzlikts pienākums pabeigt iesākto mērniecības procesu, pamatojoties uz aktuālajiem zemes ierīcības dokumentiem. Secīgi robežzīmes atjaunošanas procesā mērniekam būs pienākums atkārtoti uzaicināt visus robežzīmei Nr.8 kopīgo zemes vienību īpašniekus. Tātad ar Lēmumu netiek ietekmētas pieteicējas īpašumam /Nosaukums A/ noteiktās robežas, bet gan tiek risināts jautājums par to, vai ir pareizi dabā atjaunota visiem pierobežniekiem kopīgā robežzīme, kuras nepareizas atjaunošanas rezultātā ir ietekmētas tieši zemes vienības /Nosaukums B/ īpašnieku intereses.

Tādēļ nav nozīmes pieteicējas apsvērumiem par to, ka saimniecības /Nosaukums A/ robeža no punkta Nr.11 līdz Nr.12 ir ieradīta pa dabā esoša ceļa vidu un ka ceļš robežu plānā ir iezīmēts ar nepareizu izliekumu. Taču šajā lietā nav pamata izskatīt pieteicējas iebildumus pret zemes robežu plānu, kas ir reģistrēts zemesgrāmatā. Līdz ar to saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu plānā norādītais izliekums ir atzīstams par primāru salīdzinājumā ar dabā esošā ceļa vidu.

Apstāklis, ka pieteicēja, iespējams, nepamatoti lietoja zemes platību, kas saskaņā ar saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu plānu neietilpst tās sastāvā, nav pamats, lai atzītu, ka robežzīme Nr.8 ir atjaunojama atbilstoši platībai, kuru faktiski lietoja pieteicēja.

[6.5] Pieteicējas ieskatā iestāde nepamatoti atsaukusies uz spēku zaudējušajiem Noteikumiem Nr.182.

Lietā tiek pārbaudīts Lēmuma tiesiskums, tādēļ tiesa vērtējusi, vai iestāde, to pieņemot, ir piemērojusi aktuālās tiesību normas. levērojot to, ka minētie noteikumi ir zaudējuši spēku 2011.gada 2.jūnijā, atzīstams, ka administratīvā procesa laikā iestādē (Komisijā un apstrīdēšanas ietvaros ģenerāldirektoram), Noteikumi Nr.182 bija spēkā esoši. Attiecīgi tobrīd nebija piemērojami Noteikumi Nr.1019.

[6.6] Tiesa procesuālās ekonomijas dēļ nav pārbaudījusi pārējos pieteicējas argumentus, jo lietas izlemšanā tiem nav būtiskas nozīmes un tie nevar mainīt tiesas secinājumus.

[7] Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību (ar papildu paskaidrojumu 2013.gada 25.februārī) par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 20.decembra spriedumu, kas pamatota ar šādiem apsvērumiem.

[7.1] Tiesa nav motivējusi atbildētāja kļūdas, izpildot mērniecības darbus. Pieteicēja uzskata, ka procesuālā ekonomija nav pamats pierādījumu (konstatēto apstākļu un iebildumu) izvērtēšanas trūkumam spriedumā.

[7.2] VZD 1998.gada novembrī izgatavoja un izsniedza zemes robežu plānu saimniecībai /Nosaukums A/, kā arī zemes robežu noteikšanas aktu un ierādīja robežas dabā. Mērniecības darbus veica VZD mērnieks, un pieteicējai nebija pamata neticēt tā norādījumiem un veikt trūkstošo robežzīmju ierīkošanu, jo lielākā daļa robežzīmju bija pierobežnieku ierīkotas, tās bija koka un metāla cauruļu ar šķērsīti izpildījumā. Pieteicēja ierīkoja trūkstošās robežzīmes – metāla caurules ar šķērsīti, tostarp robežlīnija ierādīta pa ceļa servitūtu.

Uz sagatavoto dokumentu pamata pieteicējas īpašuma tiesības uz zemi /Nosaukums A/ 60,6 ha platībā 2000.gada 19.septembrī ierakstītas zemesgrāmatā.

[7.3] Taču 2005.gadā, kad pierobežnieki sāka izcirst pierobežu meža platības, radās neskaidrības. Pieteicēja, salīdzinot pierobežnieku zemes robežu plānus, secināja, ka zemes robežu plāni un zemes robežu noteikšanas akts ir kļūdains un neatbilstoši dabā ierādītajam.

[7.4] Pēc vairākām konsultācijām ar mērniecības speciālistiem konstatēts, ka VZD 1998.gada novembrī izstrādātais zemes robežu plāns un zemes robežu noteikšanas akts ir izstrādāti, neievērojot tobrīd spēkā esošos normatīvos aktus. Līdz ar to šobrīd nelikumīgi dokumenti rada neskaidrības zemes robežlīnijās.

[7.5] Saskaņā ar VZD tehniskiem norādījumiem zemes īpašumu (lietojumu) robežu ierādīšanai dabā (apstiprināti ar VZD ģenerāldirektora 1994.gada 26.maija pavēli Nr.40; turpmāk – Tehniskie norādījumi) ir vairākas neprecizitātes.

VZD neatbilstoši izgatavojusi zemes robežu un neatbilstoši to ierādījusi dabā, kas ir būtisks pārkāpums, bet, veicot robežu atjaunošanu, bez pamata robežu noteikšanai ņemts vērā cita īpašuma zemes robežu plāns. Tāpēc pastāv civiltiesisks strīds par zemes robežām, kuras prasības celšanu pieteicējai liedz Lēmums.

[7.6] VZD Lēmumu balstījis uz diviem /pers. M/ atzinumiem un nepareizi izstrādājis zemes robežu plāna savietojamību ar pierobežnieku plāniem. Līdz ar to rodas pretrunas VZD izsniegtajos pierobežnieku plānos, ko izstrādā tā mērnieki.

Šādas VZD rīcības rezultātā nepārprotami saskatāma zemes atņemšana, kas atspoguļota mērnieces /pers. C/ izstrādātajā skicē, no kuras redzama zemes pārklāšanās.

[7.7] VZD, izstrādājot un izsniedzot zemes īpašniekiem zemes robežu plānus, lietā ar iesaistītajiem pierobežniekiem ir izdevis atšķirīgus zemes robežu plānus. Līdz ar to, pretēji tiesas viedoklim, lai atrisinātu VZD pieļautās kļūdas, ir pieaicināms sertificēts mērnieks vai licencēts mērniecības uzņēmums veikt mērniecības darbus, kas apstiprinātu strīda par zemes robežām pastāvēšanu.

[7.8] Tiesa secinājusi, ka iesaistīto pierobežu saimniecību zemes robežu plāni sagatavoti atbilstoši zemes piešķiršanu grafiskajam pielikumam (pagaidām nelikumīgam) un ka tajā attēlotās robežas sakrīt un ir savstarpēji atbilstīgas. Tiesa atsaukusies uz Noteikumu Nr.182 82. un 83.punktu, kas nosaka kritērijus, kuri ņemami vērā zemes robežu noteikšanai.

Secināms, ka uz minēto zemes robežu plānu pamata pieteicējai pamatoti ierādītas zemes robežlīnijas dabā, par to nav bijis strīda. Turklāt, iedalot robežlīniju, viena no būtiskām atsaucēm ir norāde uz robežlīniju, kas iet pa servitūta ceļu. Nekādi pierādījumi par to, ka servitūta ceļš nebūtu pastāvējis zemes piešķiršanas brīdī un tas būtu mainījies gadu gaitā, lietā nav. Savukārt Lēmums pamatots uz „speciālista pieņēmumu", ka tas ir mainīts, un bez jebkāda cita tiesiska pamatojuma.

[7.9] Salīdzinot zemes robežu plānu, zemes robežu skici un zemes robežu ierādīšanas aktu, saimniecībai /Nosaukums A/ (kuriem pēc instrukcijas jābūt identiskiem), secināms, ka tie ir atšķirīgi. Neviens malu garums robežu ierādīšanas aktā nesakrīt ar malu garumiem zemes robežu plānā, tāpat vairākums leņķu pie robežzīmēm zemes robežu aktā nesakrīt ar leņķiem zemes robežu plānā. /Nosaukums A/ zemes robežu plāns paredz 800 m garu servitūta ceļu pa dabīgajām robežām – ceļa vidu starp robežzīmēm Nr.12 un Nr.11, kā arī robežu starp robežzīmēm Nr.11 un Nr.10 kā ceļa turpinājumu aptuveni 115 m garumā (zemes ierādīšanas aktā šī robeža nefigurē, bet tā parādās attiecībā pret zemes robežu plānu aptuveni 90 grādu leņķī, un robežzīme Nr.10 saskaņā ar zemes robežu ierādīšanas aktu tiek pārnesta citā plaknē ar aptuveni 90 grādu leņķi pret stūra robežzīmi). Pēc zemes robežu plāna pie robežzīmēm Nr.9, Nr.8, Nr.7 un Nr.6 visi leņķi ir plati un no 180 grādiem (taisna līnija) ir novirzīti uz kreiso pusi. Zemes robežu noteikšanas aktā pie robežzīmēm Nr.10 un Nr.6 starp robežmalām veidojas plati leņķi ar novirzi un labo pusi no taisnas līnijas.

Iezīmējot zemes robežu skicē un zemes robežu noteikšanas aktā, mērnieks ir brīvi improvizējis (kļūdaini) meža ceļa konfigurāciju un atšķirīgi to iezīmējis dokumentos, un, dabā uzmērot, nav izmantojis ģeodēziskos instrumentus un robežpunktu noteikšanas ģeodēziskās metodes, dešifrējot fotoplānus.

Tādējādi saimniecības /Nosaukums A/ ierādīšana dabā nav izstrādāta atbilstoši Tehniskajiem norādījumiem.

[7.10] /pers. P/ viltoja /pers. R/ parakstus uz zemes robežu noteikšanas akta un zemes robežu plāna, jo /pers. R/ vispār nav strādājusi pie /Nosaukums A/ zemes iemērīšanas. /pers. R/ paraksts ir analoģisks /pers. P/ rakstītajam tekstam, kur atšifrēts mērnieka uzvārds. Zemes lietā nav atrodami dokumenti, kurus būtu sagatavojusi /pers. R/. Kā netiešs pierādījums var kalpot VZD no arhīva pieteicējai izsniegtais saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu grafiskais pielikums, kurā nevar redzēt izgatavotāju, tas ir, to, ka /pers. R/ vietā to sagatavoja /pers. P/, un šis fakts slēpts kopēšanas laikā, aizklājot tekstu, kas esot konfidenciāla informācija. Turklāt mērniekam tik daudz kļūdas un neprecizitātes, izstrādājot minētos dokumentus, nebūtu iespējams pieļaut.

[7.11] Pieteicēja uzskata, ka realizēta krāpšana, 1998.gadā /pers. P/ ierādot zemi saimniecībai /Nosaukums A/ /pers. U/ vadībā.

[7.12] 2010.gadā, veicot mērniecības darbus saimniecībām /Nosaukums B/ un /Nosaukums C/, krāpniecība realizēta tālāk. /pers. V/ uzdeva ekspertam /pers. M/ atrast alternatīvu servitūta ceļam Nr.2, ko eksperts arī izdarīja – viens pats atklātā mežā „atrada" ceļu un izstrādāja divus realitātei neatbilstošus atzinumus ar dažādiem grafiskajiem pielikumiem ar atšķirīgu indeksāciju, pārnesot esošo robežzīmi par 20 m bez mērniecības datu pamatojuma. Tie sākotnēji uzrādīti bez paraksta, bet vēlāk, pēc pieteicējas aizrādījuma, eksperts parakstījies. Atbilstoši Noteikumiem Nr.522 šos pielikumus bija jāparaksta Komisijas priekšsēdētājam, bet tie nav parakstīti, jo Komisijas vadītājs zināja, ka tie ir viltoti.

[7.13] 2012.gada 7.decembrī pieteicēja vērsās VZD apkalpošanas centrā, lai risinātu zemes robežu strīdu, un pasūtīja no savas zemes lietas izgatavot divas krāsainas kopijas saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu skicei. Saņemot kopijas, konstatēts, ka tās nav krāsainas, uz ko darbiniece atbildēja, ka cena par kopiju izgatavošanu ir norēķināta kā par melnbalto izpildījumu, lai gan zemes robeža ir apvilkta ar flomāsteru zilā krāsā. Izpētot kopijas, secināts, ka zemes robežu skice ir nokopēta melnbaltā izpildījumā, uz kura zilā krāsa neparādās. Tad kāds darbinieks ir apvilcis zemes robežu ar zilu flomāsteru aptuveni tā, kā zemes robeža izskatās zemes robežu plānā (pat izmantots lineāls, lai gan oriģinālā robeža novilkta brīvi). Šāda VZD rīcība, „uzlabojot" 15 gadus vecu /pers. P/ /Nosaukums A/ zemes robežu skici, ir nekorekta.

[7.14] Ja tiesas ieskatā īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu ierādīšanas dokumentu (plāna, akta un skices) izstrādes pareizības pārbaude jānodod ekspertīzes vērtējumam, pieteicēja lūdzu tiesu VSIA „Latvijas Mērnieku biedrība" izvēlēties un noteikt neatkarīgu ekspertīzes veicēju.

Ņemot vērā to, ka VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" darbību ir izbeidzis un visas nenokārtotās mērniecības lietas nodevis VZD, kas turpinās veikt mērīšanas darbus, pieteicēja lūdz tiesu atļaut pieteicējas saimniecības zemes ierīkošanas darbus veikt pieteicējas izvēlētajai sertificētai firmai. VZD Madonas birojs /pers. V/ vadībā savas iespējas ir izsmēlis, mērniecības laikā kļūdīdamies par aptuveni 115, 80, 60, 50, 20 (divas reizes) un 7 metriem.

[8] Paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai atbildētājs norāda, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[8.1] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbilstoši VZD mērnieka 1998.gadā dotajiem norādījumiem, veicot īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienības zemes robežu noteikšanas darbus, pieteicēja ierīkoja trūkstošās robežzīmes – metāla caurules ar šķērsīti. Tomēr atbilstoši šīs zemes vienības 1998.gada 9.oktobrī sastādītajam zemes robežu noteikšanas aktam visi zemes vienībasrobežpunkti apvidū nostiprināti ar koka stabiem, nevis metāla caurulēm, un pieteicēja aktā ir parakstījusies, ka apņemas līdz 1998.gada 9.novembrim veikt kupicu rakšanu un izciršanu, tādējādi saglabājot apvidū esošo robežzīmju nostiprinājuma veidu (piemēram, pierobežojošajos īpašumos /Nosaukums I/ un /Nosaukums C/, un /Nosaukums J/ (iepriekš – /Nosaukums K/) robežpunktu nostiprinājuma veids ir koka stabs).

No īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu noteikšanas dokumentiem nav konstatējams, ka mērnieks, veicot konkrētās zemes vienības robežu noteikšanu, būtu konstatējis, ka kāda no pierobežojošo īpašumu iepriekš ierīkotām robežzīmēm apvidū nebūtu atrodama, līdz ar to ierīkojama no jauna, pieaicinot attiecīgā pierobežojošā īpašuma īpašnieku, tiesisko valdītāju vai lietotāju. Līdz ar to nav saprotams, kāpēc pieteicēja apvidū ir ierīkojusi jaunas robežzīmes ar nostiprinājuma veidu – metāla caurule ar šķērsīti.

/pers. AB/ sagatavotajā dokumentā „Apsekošanas laikā konstatētais zemes robežu stāvoklis" un Komisijas vecākā eksperta sastādītajā 2010.gada 20.septembra robežu pārbaudes aktā norādīts, ka pieteicējas uzrādītā robežpunkta Nr.12 (atbilstoši īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plānam) nostiprinājuma veids apvidū ir metāla caurule, nevis koka stabs. No Komisijas vecākā eksperta /pers. M/ 2010.gada 20.septembra un 18.oktobra robežu pārbaudes aktiem konstatējams, ka robežzīme Nr.12 nav atrasta apvidū vietā, kurā tai vajadzēja atrasties, bet šīs vietas apkārtnē ir atrastas divas robežzīmes ar nostiprinājuma veidu metāla caurule, viena no šīm robežzīmēm ir pieteicējas uzrādītā robežzīme Nr.12. Par vēl divu robežpunktu ierīkošanu robežas posmā no robežpunkta Nr.13 (atbilstoši īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plānam) līdz robežpunktam Nr.6 (atbilstoši īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plānam) VZD rīcībā nav neviena atbilstoši normatīvo aktu prasībām sastādīta dokumenta. Savukārt mērnieces /pers. C/ 2010.gada 29.aprīļa īpašuma /Nosaukums B/ zemes vienības apsekošanas aktā un Komisijas vecākā eksperta 2010.gada 18.oktobra robežu pārbaudes aktā norādīts, ka robežzīme Nr.8 apvidū nav atrasta.

Ņemot vērā 2010.gadā konstatēto situāciju, secināms, ka pēc visu trīs zemes vienību robežu noteikšanas (ierādīšanas) apvidū iepriekš noteikto (ierādīto) robežzīmju nostiprinājuma veids ir izmainīts, robežzīme Nr.8 nav atrasta un bez tiesiska pamata ir ierīkota jauna robežzīme robežposmā no robežpunkta Nr.13 līdz Nr.6. Rezultātā situācija apvidū neatbilst zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem 7060 007 0037, 7060 007 0038 un 7060 007 0080 1995.gadā, 1998.gadā un 2001.gadā robežu noteikšanas (ierādīšanas) dokumentos norādītajam.

[8.2] No apelācijas sūdzībā norādītā nav saprotams, par kurām tieši robežzīmēm pieteicēja domājusi pieļautās kļūdas. No VZD Vidusdaugavas reģionālās nodaļas vadītājas /pers. AD/ 2005.gada 27.jūlija vēstules satura nav konstatējams, ka šajā vēstulē būtu minētas VZD pieļautas kļūdas īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plāna izgatavošanā, nepareizu attālumu un leņķu starp robežzīmēm noteikšanā, kas būtu saistīts ar lietā izskatāmo jautājumu – par robežzīmes Nr.8 atjaunošanu.

[8.3] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pēc daudzām konsultācijām ar mērniecības speciālistiem ir konstatēts, ka VZD 1998.gadā izstrādātais īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plāns un zemes robežu noteikšanas akts ir izstrādāti, neievērojot tajā laikā spēkā esošo normatīvo aktu prasības, līdz ar to šobrīd ir neatbilstoši (nelikumīgi) dokumenti, kas rada neskaidrības zemes robežlīnijās.

Ievērojot to, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus šādam savam apgalvojumam, tas ir noraidāms kā nepamatots.

[8.4] Nav pamatots pieteicējas arguments, ka zemes robežu plānam un zemes robežu noteikšanas aktam jābūt identiskiem, jo atbilstoši Tehnisko norādījumu 5.sadaļai un 4.pielikumam zemes robežu ierādīšanas (noteikšanas) akta robežu shēmu mērniekam bija jāorientē ziemeļu – dienvidu virzienā, bet tā nebija jāizgatavo noteiktā mērogā, to attēloja shematiski. Tehnisko norādījumu 5.6.3.punktā bija noteikts, ko attēloja robežu shēmā, proti, shematiskā attēlā. Jāņem vērā, ka minēto robežu shēmu sagatavoja apvidū uz lauka, veicos lauka darbus, shematiski attēlojot noteiktās robežas. Zemes robežu noteikšanas akta mērķis ir norādīt robežpunktu nostiprinājuma veidus un fiksēt robežu aprakstu. Līdz ar to nevar salīdzināt dokumentu, kurā zemes vienības robežas norādītas attiecīgā mērogā, ar dokumentu, kurā zemes vienības robežas nav norādītas mērogā, bet attēlotas shematiski. Tādējādi zemes robežu noteikšanas aktā norādītās robežas vizuāli var atšķirties no zemes robežu plānā norādītajām.

[8.5] Attiecībā uz argumentu, ka attālumi un leņķi (izņemot leņķi pie robežzīmes Nr.13) starp esošajām robežzīmēm neatbilst īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plānam, VZD norāda, ka pieteicēja nav norādījusi, par kuriem konkrēti attālumiem, leņķiem un starp kurām robežzīmēm konkrēti ir šāds arguments minēts. Šajā lietā strīds tiek skatīts par robežzīmes Nr.8 atjaunošanu.

Tas apstāklis, ka vairāk kā desmit gadus pēc zemes robežu noteikšanas apvidū attālumi un leņķi starp robežpunktiem neatbilst 1998.gada īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plānam, nevar būt par pamatu, lai atzītu 1998.gadā izgatavoto zemes robežu plānu par kļūdainu. Par ierādīto robežzīmju saglabāšanumērnieka norādītajās vietās ir atbildīgs īpašuma īpašnieks. Robežzīmju apsekošanu un nepieciešamības gadījumā atjaunošanu veic zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēta persona. Kā skaidrots Civillikuma 1042.panta komentāros, zemes robežu plānā iezīmētām robežlīnijām un apvidū ierīkotiem robežpunktiem (robežzīmēm) savstarpēji jāatbilst. Bet, ja tie neatbilst, tad jāpieņem, ka zemes gabala robežas pareizi noteiktas zemes robežu plānā, ja vien nav pierādīts pretējais. Minētais izriet no pieņēmuma, ka robežzīmes var visai viegli pārvietot citur.

[8.6] Attiecībā uz argumentu, ka servitūta ceļš Nr.2 tiek rekvizēts aptuveni600 m garumā bez pamatojuma, lai gan tas ir ierakstīts

zemesgrāmatā, VZD norāda, ka, pieteicējai neatsaucoties uz konkrētu dokumentu, kurā tas norādīts, nav saprotams, par kādu aptuveni 600 m garu ceļu minētais norādīts.

Arī, iepazīstoties ar pieteikumu tiesai, nav konstatēta neviena atsauce uz 600 m garu ceļu Nr.2. Turklāt nodibinātie ceļa servitūti un to apjoms nevar ietekmēt zemes vienību noteiktās robežas.

[8.7] Ar Jumurdas pagasta TDP 9.sasaukuma 14.sesijas 1992.gada 12.februāra lēmumu Nr.1 apstiprinātajā Jumurdas pagasta zemes ierīcības projektā ar Nr.16^{96} ir ieprojektēta pieteicējai termiņpieprasījuma zeme tikai 15,0 ha platībā (teksta daļā Nr.16^{96}, grafiskajā daļā Nr.3 16^{96}). Savukārt Jumurdas pagasta zemes komisijas 1997.gada 5.marta lēmumam Nr.77 (protokols Nr.16.6.§), ar kuru atzītas īpašuma tiesības uz zemi un tiesības saņemt zemi par samaksu, ir pievienots grafiskais pielikums, kurā norādītas visaspastāvīgā lietošanā pieteicējai piešķirtās zemes projektētās robežas. Jumurdas pagasta zemes komisijas 1997.gada 5.marta lēmums Nr.77 (protokols Nr.16.6.§) nav apstrīdēts vai pārsūdzēts likumā noteiktajā kārtībā. Tieši atbilstoši minētā lēmuma grafiskajam pielikumam, kurš ir Jumurdas pagasta zemes komisijas 1997.gada 5.marta lēmuma Nr.77 (protokols Nr.16.6.§) neatņemama sastāvdaļa, 1998.gada 9.oktobrī noteiktas īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienības robežas. Līdz ar to ir nepamatots arguments, ka zemes robežu noteikšana pieteicējas īpašuma zemes vienībai ir notikusi bez pamatojuma.

Ņemot vērā to, ka pieteicēja ir parakstījusi 1998.gada 9.oktobra zemes robežu noteikšanas aktu, apliecinot, ka apvidū robežas ir zināmas un pret tām nav iebildumu, kā arī pieteicēja ar izgatavoto zemes robežu plānu ir secīgi vērsusies zemesgrāmatā, lai īpašumu reģistrētu zemesgrāmatā uz sava vārda, VZD nav saprotama pieteicējas nostāja attiecībā uz sava īpašuma robežām un tas, kāds tieši dokuments, kurā ir norādītas īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežas, pieteicējas ieskatā bija izmantojams konkrēto zemes robežu noteikšanā. No pieteicējas argumentiem izriet, ka pēc būtības viņa apstrīd savas zemesgrāmatā nostiprinātās īpašuma tiesības tādā apjomā, kādā īpašums /Nosaukums A/ ir reģistrēts zemesgrāmatā.

[8.8] Tas, ka īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu noteikšanas lietā nav ievietots abriss, nenozīmē, ka zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificētai personai – mērniekam – nav iespējams atjaunot apvidū neesošu robežzīmi.

Abriss ir zemes robežu uzmērīšanas gaitā sagatavots materiāls, kuru mērnieks sastāda, fiksējot robežu noteikšanas darbu izpildes gaitu. Abrisam ir papildu informācijas avota raksturs, un tā izmantošanas iespējas izvērtē mērnieks. Tādējādi abrisu zemes robežu plāna izvērtēšanā vai robežzīmju atjaunošanā var vien izmantot kā palīgmateriālu. Pamatdokuments robežu izvērtēšanā ir zemes robežu plāns. Apvidū esošām zemes vienības robežām jāatbilst zemes robežu plānā attēlotām zemes vienības robežām.

Ja mērnieks konstatē, ka ir nepieciešama robežzīmes atjaunošana, mērnieks izmanto tos īpašuma un pierobežojošo īpašumu noteikšanas dokumentus, kādi tam ir pieejami: zemes robežu plānus, zemes robežu noteikšanas (ierādīšanas) aktus un kontūru fotokartes. Robežzīmes atjaunošanas procesā netiek izmantots tikai viens zemes robežu noteikšanas procesā sagatavots dokuments, piemēram, abriss. Dokumenti ir vērtējami kopsakarā.

[8.9] Par īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienības 1998.gada 20.oktobra zemes robežu plāna un īpašuma /Nosaukums C/ zemes vienības 2001.gada 14.septembra zemes robežu plāna savstarpējo atbilstību strīdus robežas posmā VZD jau ir norādījis gan Lēmumā, gan paskaidrojumos pirmās instances tiesai. Proti, šie abi zemes robežu plāni strīdus robežas posmā ir savstarpēji atbilstīgi.

[9] 2014.gada 17.aprīlī Administratīvajā apgabaltiesā saņemti vairāki pieteicējas iesniegumi, kuros izteikti šādi lūgumi un papildu paskaidrojumi.

[9.1] Pieteicēja atkārtoti lūdz tiesu organizēt mutvārdu procesu, pamatojot minēto ar to, ka lietā ir vairāk nekā 300 rakstveida materiālu un pierādījumu, kas apgrūtina izskatīt lietu pēc būtības. Pirmās instances tiesa rakstveida procesā izskatījusi tikai daļu pierādījumu, kā arī uzklausīja vienīgi VZD juristes viedokli, kas varētu būt atšķirīgs no sertificēta mērnieka situācijas novērtējuma zemes robežu strīdā. Minētais varētu apgrūtināt apelācijas instances tiesas darbu.

Tiesai nepieciešams iepazīties ar vairākiem zemes ierīcības jomu reglamentējošiem tiesību aktiem un apjomīgiem Tehniskajiem norādījumiem, tāpēc šo materiālu izlasīšana nebūtu racionāls laika patēriņš. Lietā nepieciešams arī pieaicināt neatkarīgu mērniecības ekspertu par zemes mērīšanu un uzklausīt VZD eksperta /pers. M/ liecību par viņa sniegto atzinumu un bez mērīšanas sastādīto robežu pārbaudes aktu.

[9.2] Zemes izdalīšana īpašumiem /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ nav saistīta ar Jumurdas pagasta zemes ierīcības projektu un zemes robežu plāni, un zemes robežu noteikšanas akti nav izpildīti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Robežu ierādīšanas aktā un zemes robežu plānā nesakrīt ne malu garumi, ne arī vairākums leņķu pie robežzīmēm.

VZD īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plāns un zemes robežu ierādīšanas akts sākotnēji ir apzināti izstrādāts kļūdaini, lai pēc tam netraucēti pārdalītu nomērīto zemi, ievērojot savas intereses. Turklāt agronomi par nepareizu dokumentu izstrādi – par mērīšanas kļūdām – sodīt nevar.

Komisijas 2008.gada 20.oktobra lēmumā norādīts, ka Madonas biroja VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" mērnieks /pers. AF/ pārtrauc /Nosaukums B/ zemes mērīšanu, kā iemeslu minētajam norādot valsts kadastra reģistra informācijas neatbilstību Jumurdas pašvaldības zemes ierīkotājas /pers. P/ izstrādātajam grafiskajam pielikumam.

VZD, ierādot zemi /Nosaukums C/, uz servitūta ceļa Nr.2 bija jāierīko robežzīmes Nr.7 un Nr.8 (pēc /Nosaukums C/ plāna). /Nosaukums A/ uz šo ierādīšanu nebija aicināti, bet /Nosaukums A/ rebežzīme Nr.12, kura sakrīt ar /Nosaukums C/ robežzīmi Nr.7, atzīta par atbilstošu uzmērīšanas instrukcijas prasībām.

Attiecībā uz servitūta ceļu Nr.2 pieteicēja atsaucas uz Civillikuma 1136., 1139., 1148. un 1149.pantu un uzskata, ka ceļš ir inženierbūve ar ceļa segumu, bez celmiem ar attiecīgo pieļaujamo slīpumu, un pa to var braukt ar zirgu, traktoru vai džipu un iet kājām.

Savukārt pa /pers. V/ iecerēto robežu to vairs darīt nevarēs, jo jaunu ceļu konkrētajā vietā ierīkot nav iespējams reljefa dēļ, kā arī veco ceļu pārnest uz norādīto robežu bez zemes nav iespējams. Jaunā robeža ir pretrunā ar Noteikumu Nr.182 16.1.punktu.

Pieteicēja lūdz tiesu izsaukt kompetentu pašvaldības pārstāvi liecības sniegšanai, kā arī organizēt uz vietas objekta apskati.

[9.3] VZD Madonas rajona nodaļas Nekustamā īpašuma formēšanas biroja 1998.gada 9.oktobrī izstrādātajā zemes robežu plāna saimniecībai /Nosaukums A/ un pēc šī plāna 1998.gada 9.novembrī izstrādātajā zemes robežu noteikšanas akta izstrādē pieļautas vairākas kļūdas.

Tā, piemēram, plānā nav uzrādīta papildu robežzīme, servitūta ceļa Nr.2 līkne nav uzmērīta un ir attēlota atšķirīgi, leņķi starp robežzīmēm ir uzzīmēti atšķirīgi, kā arī malu garums neatbilst plānā paredzētajam. Īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu noteikšanas aktā, zemes robežu plānā un citos dokumentos indekss uzrādīts 3-96, bet zemes ierīcības projektā tas nav atrodams. Indeksa, kas nosaka zemes gabala lielumu, konfigurāciju un atrašanās vietu dabā, viltojums veikts apzināti, lai VZD varētu apšaubīt pieteicējai piederošās zemes iegādes likumību un rekvizēt pavisam.

Lai gan zemes robežas dabā pieteicējai ierādīja /pers. P/, zemes robežu plānā un zemes robežu noteikšanas aktā norādīts, ka robežas dabā ierādīja /pers. R/. /pers. P/ rakstītais teksts zemes robežu noteikšanas aktā /pers. R vārds, uzvārds/ un paraksta atšifrējums „/pers. R/" sakrīt ar /pers. R/ parakstu zemes robežu plānā un zemes robežu noteikšanas aktā.

Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes eksperta 2014.gada 4.aprīļa izziņa apstiprina, ka /Nosaukums A/ zemes robežu plānā, kā arī /Nosaukums A/ zemes robežu noteikšanas aktā mērnieka paraksti ir viltoti.

[9.4] Pieteicējas rīcībā ir /Nosaukums B/ mājas 1928.gada 12.jūnija plāns pēc /Nosaukums A/ mājas atdalīšanas, atlikušās daļas mērogā 1:4000, un Komisijas 2008.gada 20.oktobra lēmums. Pirmais dokuments izstrādāts ļoti rūpīgi, bet pilnībā nevar tikt izmantots robežu noteikšanā noilguma dēļ. Izņēmums ir vienīgā taisnā robežmalas (/Nosaukums O/ mājas zeme) līnija visā zemes gabala garumā, kas sakrītar saimniecības /Nosaukums A/ 56,63 plāna izkopējumu no Madonas rajona bijušā Vējavas ciema Zemes ierīcības ārējo robežu noteikšanas projekta pēc 1940.gada stāvokļa. Šajā izkopējumā nav atrodams nosaukums /Nosaukums C/. Arī spēkā esošajā zemes ierīcības projektā šī līnija iezīmēta bez izmaiņām un faktiski bijasaimniecības /Nosaukums B/ ārējā robeža līdz 2001.gada 10.septembrim. Pēc minētā datuma daļu no šīs robežas pārņēma savā valdījumā saimniecība /Nosaukums C/.

Motīvu daļa

[10] Pieteicēja [9.1] atkārtoti lūgusi apgabaltiesu lietu izskatīt mutvārdu procesu.

Minētais lūgums ir noraidāms.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, var noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā. Tātad tiesa izvērtē nepieciešamību izskatīt lietu mutvārdu procesā, ņemot vērā lūgumā ietverto pamatojumu, taču tai nav pienākuma lietu izskatīt mutvārdu procesā tikai tādēļ, ka vispār iesniegts šāds lūgums.

Apgabaltiesa, pretēji pieteicējas viedoklim, nesaskata lietas materiālu apjomu kā priekšnosacījumu un nepieciešamību izskatīt lietu tieši mutvārdu procesā. Gluži pretēji, apgabaltiesa atzīst, ka, tā kā lietā ir pietiekami materiāli lietas izspriešanai, tostarp lietas dalībnieki ir snieguši mutvārdu paskaidrojumus pirmās instances tiesā, kā arī iesnieguši rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus gan pirmās instances, gan apelācijas instances tiesā, tad lietu lietderīgāk ir izskatīt rakstveida procesā. Pretēji pieteicējas viedoklim, apgabaltiesa arī nesaskata nepieciešamību pieaicināt lietā neatkarīgu mērniecības ekspertu par zemes mērīšanu un uzklausīt VZD eksperta /pers. M/ liecību par viņa sniegto atzinumu un sastādīto robežu pārbaudes aktu. Lietā ir pietiekami pierādījumi lietas izspriešanai.

Tādējādi saskaņā ar APL 245. un 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

[11] Apgabaltiesa konstatē, ka lietā pieaicinātā trešā persona bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētāja pusē – /pers. I/ – ir mirusi. Tiesvedības apturēšana saskaņā ar APL 33. un 273. un 274.pantu šādā gadījumā nav paredzēta.

Pārbaudot ziņas Valsts kadastra informācijas sistēmā (pēdējoreiz pārbaudītas 2014.gada 11.augustā), konstatējams, ka /pers. I/ joprojām ir reģistrēts kā nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ domājamās daļas lietotājs. Arī neviens iespējamais /pers. I/ tiesību pārņēmējs par šo administratīvo procesu nav izrādījis interesi.

Ņemot vērā, ka nekustamajam īpašumam /Nosaukums B/ ir vairāki lietotāji (zemesgrāmatā nereģistrēti kopīpašnieki), un /pers. G/ un /pers. H/ ir trešās personas statuss lietā, apgabaltiesa uzskata, ka ir iespējama lietas izskatīšana pēc būtības, neveicot papildu procesuālas darbības attiecībā uz /pers. I/ iespējamā tiesību pārņēmēja meklēšanu un iesaistīšanu procesā.

[12] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums kopumā ir pareizs un pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu

pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, to neatkārtojot.

[13] Par apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda, ka tie nav pamatoti.

Iestādes pieļautām kļūdām zemes uzmērīšanas laikā un arī Sākotnējā lēmuma pieņemšanā šajā lietā nav nozīmes, jo nemaina un neietekmē apstākli, ka Lēmumā konstatētie fakti un izdarītie secinājumi par izskatāmās lietas strīdu – robežstrīdu (izvērtējumu, vai atjaunotais zemes vienību robežu punkts ir atjaunots atbilstoši zemes robežu plānam), veicot uzmērīšanu īpašumam /Nosaukums B/, – ir pamatoti. Lēmumā pareizi atzīts, ka zemes lietojuma /Nosaukums B/ kadastrālā uzmērīšana jāveic, ievērojot pierobežnieku – zemesgrāmatā reģistrētu īpašumu /Nosaukums A/ un /Nosaukums C/ – zemes robežu plānus. Apgabaltiesai nerodas šaubas, ka Lēmumā pareizi, ievērojot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, kompetentajai iestādei (zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildītājam) uzlikts pienākums nodrošināt robežzīmes Nr.8 atjaunošanu atbilstoši zemesgrāmatā reģistrētas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs C/zemes robežu plānam.

Savukārt pieteicējas argumenti ir vērsti uz nepierādītiem subjektīviem apsvērumiem par robežzīmes pareizo atrašanās vietu. Pieteicēja lietā nav pierādījusi, ka robežzīmes Nr.8 atjaunošana atbilstoši Lēmumam skar viņas īpašumtiesības atbilstoši īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu plānam. Pieteicēja pati ir norādījusi, ka līdz 2000.gadam tieši viņa „ierīkoja trūkstošās robežzīmes" – metāla caurules ar šķērsīti. Līdz ar to pieteicēja, iespējams, jau tolaik ir sava īpašuma robežas uztvērusi un dabā atzīmējusi kļūdaini, bet tas nerada pieteicējas tiesības pretendēt uz papildu zemes, kas nav viņas īpašumā, iegūšanu.

Pieteicēja lietā izšķiramo jautājumu nepamatoti vēlas paplašināt. Tostarp pieteicējas norāde, ka pēc vairākām konsultācijām ar mērniecības speciālistiem esot konstatēts, ka VZD 1998.gada novembrī izstrādātais zemes robežu plāns un zemes robežu noteikšanas akts ir izstrādāti, neievērojot tobrīd spēkā esošos normatīvos aktus, ir subjektīvs apsvērums, un tas arī neietveras šās lietas izskatīšanas priekšmetā. Apgabaltiesa norāda, ka zemes robežu noteikšanas akts un zemes robežu plāns paši par sevi nav ne administratīvie akti, ne iestādes faktiskā rīcība, bet gan administratīvā akta – lēmuma par īpašuma tiesību atjaunošanu – obligāti pielikumi. Iebilstot pret minētajiem pielikumiem, persona pēc būtības iebilst pret minēto administratīvo aktu (*sal. sk. Augstākās tiesas 2011.gada 8.jūlija spriedumu lietā Nr.SKA-231/2011, 2009.gada 10.decembra lēmumu lietā Nr.SKA-738/2009*).

Ievērojot minēto, Lēmumā pareizi izšķirts strīds, ievērojot strīda būtību.

Pārējie pieteicējas argumenti nav nozīmīgi no tiesību viedokļa, vai arī tie ir pieteicējas subjektīvi apsvērumi attiecībā uz savu zemes īpašumu un pierobežnieku zemes vienību platībām un uzmērīšanas pareizību.

[14] Pieteicēja lūgusi tiesu izsaukt kompetentu pašvaldības pārstāvi liecības sniegšanai, kā arī organizēt uz vietas objekta apskati.

Apgabaltiesa minētos lūgumus noraida kā nepamatotus. Kā jau konstatēts, lietā ir konstatējami pietiekami materiāli lietas izspriešanai pieteikuma priekšmeta ietvaros. Arī robežu apsekošana uz vietas administratīvajā procesā iestādē ir veikta, un apgabaltiesa nesaskata pamatu, kāpēc tāda būtu jāveic tiesvedības procesā.

[15] Pieteicēja norādījusi, ka Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes eksperta 2014.gada 4.aprīļa izziņa apstiprina, ka /Nosaukums A/ zemes robežu plānā, kā arī /Nosaukums A/ zemes robežu noteikšanas aktā mērnieka paraksti ir viltoti.

Pārbaudot lietas materiālus, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas sniegtās ziņas ir nepatiesas. Minētajā eksperta izziņā pēc 1998.gada 9.oktobra robežu noteikšanas akta kopijas un 1998.gada 23.novembra zemes robežu plāna kopijas zemes īpašumam ar kadastra Nr./numurs A/izpētes secināts, ka minētajā robežu noteikšanas aktā (kopijā) divus ierakstus sadaļā „PARAKSTI" un ierakstu zemes robežu plānā tabulas rindā „Robežas ierādīja" ir izpildījusi viena un tā pati persona. Apgabaltiesa konstatē, ka abu pārbaudīto dokumentu kopijās rokraksta ieraksts „/pers. R uzvārds/" ir atrodams trijās personu parakstu zonas vietās, proti, zemes robežu plānā ir vienas un tās pašas personas paraksts par robežas ierādīšanu (/pers. R uzvārds/), un zemes robežu noteikšanas aktā – norādīts mērnieks (/pers. R uzvārds/) ar paraksta atšifrējumu (/pers. R/). Tādējādi eksperta izziņa neapliecina paraktu viltojuma faktu.

[16] Ņemot vērā minēto, pieteikuma apmierināšanai nav pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt /pers. B/ pieteikumu par Valsts zemes dienesta ģenerāldirektores 2011.gada 5.aprīļa lēmuma Nr.2-15/341-k atcelšanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente L.Vīnkalna

Tiesneses A.Kovaļevska

K.Krastiņa